

Κεφάλαιο 3. Συνοπτική έκθεση: προκλήσεις, ανάγκες κατάρτισης και ορθές πρακτικές για την καταπολέμηση της εμπορίας

Υπεύθυνος εταίρος: CSD

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις..

3. Συνοπτική έκθεση: προκλήσεις, ανάγκες κατάρτισης και ορθές πρακτικές για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

3.1 Εισαγωγή

Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει το πολύπλοκο και πολυδιάστατο ζήτημα της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση σε έξι ευρωπαϊκές χώρες: Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβενία, σύμφωνα με τα ευρήματα της έκθεσης του προγράμματος ERADICATING II, που δημοσιεύθηκε το 2024.

Η μεθοδολογία της έκθεσης, η οποία συνδυάζει έρευνα τεκμηρίωσης με ποιοτικές πληροφορίες από ομάδες εστίασης και συνεντεύξεις με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων αξιωματούχων επιβολής του νόμου, εκπροσώπων ΜΚΟ, δικαστικού προσωπικού και άλλων επαγγελματιών πρώτης γραμμής, είναι ολοκληρωμένη και σε βάθος.

Με βάση την έκθεση, το κεφάλαιο αυτό έχει σχεδιαστεί για να παρουσιάσει τις προκλήσεις, τις ανάγκες κατάρτισης και τις ορθές πρακτικές που εντοπίστηκαν και στις έξι συμμετέχουσες χώρες.

Τα ευρήματα που παρουσιάζονται σε αυτό το κεφάλαιο υπογραμμίζουν τη σημασία μιας πολυδιάστατης προσέγγισης που αντιμετωπίζει τις πολύπλοκες και συγκεκριμένες πραγματικότητες της εμπορίας ανθρώπων, ενώ παράλληλα προωθεί

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

τη διεθνή συνεργασία για την αποτελεσματική καταπολέμηση αυτού του διακρατικού εγκλήματος.

3.2 Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση αυτού του κεφαλαίου, οι εκπαιδευόμενοι θα:

- Προσδιορίσουν και ονομάσουν μια σειρά κοινών προκλήσεων στην καταπολέμηση της εμπορίας εργατικού δυναμικού σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες.
- Προσδιορίσουν και ονομάσουν τις μοναδικές προκλήσεις στην καταπολέμηση της εμπορίας εργατικού δυναμικού που αφορούν συγκεκριμένα συμμετέχοντα κράτη.
- Προσδιορίσουν και ονομάσουν συγκεκριμένες ανάγκες κατάρτισης που αφορούν συγκεκριμένα συμμετέχοντα κράτη και εφαρμόζονται άμεσα στους επαγγελματίες πρώτης γραμμής.
- Αναγνωρίσουν τις ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται επί του παρόντος στα συμμετέχοντα κράτη.
- Αναγνωρίζουν τις υφιστάμενες καλές πρακτικές ανά χώρα και τις θετικές επιπτώσεις τους.
- Εξετάστε γενικές συστάσεις για μελλοντικές δράσεις.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Προσδιορισμός και διατύπωση κατευθυντήριων ερωτήσεων που μπορεί να οδηγήσουν στον προσδιορισμό βασικών δεικτών της εμπορίας ανθρώπων.

3.3 Κοινές προκλήσεις

Η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση αποτελεί μια πολύπλοκη και πολυδιάστατη πρόκληση σε Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβενία. Παρά τις διαφορετικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτές τις χώρες, προκύπτουν αρκετές κοινές δυσκολίες, οι οποίες υπογραμμίζουν τον διαδεδομένο και διακρατικό χαρακτήρα του προβλήματος.

Και στις έξι χώρες του προγράμματος ERADICATING II, έχουν εντοπιστεί αρκετές κοινές προκλήσεις στην αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση:

Αποτελεσματική αναγνώριση και ευαισθητοποίηση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων

Τα θύματα συχνά δεν αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως τέτοια και/ή δεν προχωρούν σε αυτοαποκάλυψη λόγω ενός συνδυασμού φόβου, δυσπιστίας προς τις αρχές και αισθήματος παραίτησης από τις συνθήκες τους. Το ζήτημα αυτό επιδεινώνεται από την ευρέως διαδεδομένη έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματά τους, σε συνδυασμό με το πολιτισμικό στίγμα και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Διαφθορά και συνενοχή εντός των αρχών επιβολής του νόμου και άλλων τοπικών αρχών

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η συνενοχή όχι μόνο υπονομεύει την εμπιστοσύνη του κοινού στο νομικό σύστημα, αλλά και παρεμποδίζει την αποτελεσματική δίωξη των διακινητών, καθώς οι υποθέσεις συχνά αντιμετωπίζονται με αμέλεια ή υποβαθμίζονται σε λιγότερο σοβαρά αδικήματα. Αν και η Σλοβενία επίσης αντιμετωπίζει το πρόβλημα της διαφθοράς, η κλίμακα και ο αντίκτυπός του φαίνονται λιγότερο διαδεδομένοι, γεγονός που υποδηλώνει διαφορές στο βαθμό σοβαρότητας του προβλήματος στην ευρύτερη περιοχή.

Ξεπερασμένα νομικά και διαδικαστικά εμπόδια

Πολλές από τις συμμετέχουσες χώρες αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω ξεπερασμένων ή ανεπαρκών νομικών πλαισίων που δεν ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα της σύγχρονης εμπορίας εργατικού δυναμικού. Επιπλέον, η έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων μεταξύ των εισαγγελέων και των δικαστών έχει εμποδίσει την αποτελεσματική δίωξη των διακινητών.

Διαυπηρεσιακός συντονισμός και κατανομή πόρων

Ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων φορέων και οργανισμών συχνά οδηγεί σε ασυνάρτητη αντίδραση, με κάθε φορέα να επικεντρώνεται στενά στην αποστολή του χωρίς να έχει μια ολιστική εικόνα του προβλήματος.

Αυτός ο κατακερματισμός δεν είναι μόνο λειτουργικά αναποτελεσματικός, αλλά και επιζήμιος για την πορεία του θύματος μέσα στο σύστημα υποστήριξης, καθώς η ασυνεπής επικοινωνία και συνεργασία μπορεί να οδηγήσει σε κενά στην παροχή βοήθειας. Το πρόβλημα επιδεινώνεται περαιτέρω από την ανεπαρκή χρηματοδότηση, η οποία περιορίζει τις δυνατότητες αυτών των φορέων.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι υπηρεσίες υποστήριξης για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων είναι γενικά ανεπαρκείς

Ορισμένες από τις συμμετέχουσες χώρες αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην παροχή ολοκληρωμένων και προσβάσιμων υπηρεσιών, όπως καταφύγιο, νομική βοήθεια και μακροπρόθεσμη υποστήριξη για την επανένταξη.

Αυτό το έλλειμμα υπηρεσιών επιδεινώνεται από τις πολύπλοκες ανάγκες των θυμάτων, τα οποία μπορεί να χρειάζονται εξειδικευμένη φροντίδα, νομική προστασία και βοήθεια για να προσανατολιστούν σε άγνωστα νομικά και κοινωνικά συστήματα.

Διεθνής συνεργασία

Η διεθνής συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση του διακρατικού χαρακτήρα της εμπορίας ανθρώπων, αλλά εξακολουθεί να είναι γεμάτη δυσκολίες. Οι διαφορές στα νομικά πλαίσια και τις διαδικαστικές νόρμες μεταξύ των χωρών δημιουργούν σημαντικές προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά τον συντονισμό των διασυνοριακών ερευνών και διώξεων.

Η εναρμόνιση των προσπαθειών σε διασυνοριακό επίπεδο είναι δύσκολη και υπογραμμίζει την ανάγκη για ισχυρότερα διεθνή νομικά μέσα και πιο αποτελεσματικούς μηχανισμούς συνεργασίας.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

3.3.1 Βουλγαρία

- Στη Βουλγαρία, η καταπολέμηση της εμπορίας εργατικού δυναμικού παρεμποδίζεται μερικές φορές από την αδράνεια των αρχών επιβολής του νόμου και της δικαιοσύνης.¹
 - Οι υποθέσεις εμπορίας εργατικού δυναμικού συχνά υποβαθμίζονται σε ήσσονος σημασίας παραβιάσεις των εγχώριων κανόνων εργασίας, κυρίως λόγω της απροθυμίας της τοπικής αστυνομίας να διερευνήσει αυτές τις υποθέσεις.^{2 3}
 - Επιπλέον, οι αρχές συχνά συγχέουν την εμπορία ανθρώπων με την παράτυπη μετανάστευση και τη λαθραία διακίνηση, περιπλέκοντας τις νομικές αντιδράσεις και την υποστήριξη των θυμάτων.⁴
- Οι αρχές στη Βουλγαρία, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, επιδεικνύουν έλλειψη ευαισθησίας απέναντι στα θύματα εμπορίας ανθρώπων και ανεπαρκή κατανόηση των νόμων περί εμπορίας ανθρώπων και των διαδικασιών παραπομπής. Το ζήτημα αυτό επιδεινώνεται από τη συχνή σύγχυση μεταξύ

¹ <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/bulgaria/>

² Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο των αρχών επιβολής του νόμου στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

³ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο της εισαγγελίας στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁴ Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους κρατικών θεσμών και ΜΚΟ στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εμπορίας ανθρώπων και παράνομης μετανάστευσης, η οποία εμποδίζει την ορθή αντιμετώπιση των περιπτώσεων εμπορίας εργατικού δυναμικού.

- Τα πολιτισμικά ζητήματα και το στίγμα, ιδίως εντός της κοινότητας των Ρομά, αποτελούν σημαντικά εμπόδια για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των εγκλημάτων εμπορίας ανθρώπων. Πολλά άτομα που έχουν πέσει θύματα εμπορίας ανθρώπων ενδέχεται να μην έχουν συνείδηση της εκμετάλλευσής τους ή του δικαιώματός τους για βοήθεια, γεγονός που περιπλέκει περαιτέρω τις προσπάθειες παροχής υποστήριξης. Τα γλωσσικά εμπόδια περιορίζουν επίσης την πρόσβαση των θυμάτων εμπορίας εργατικού δυναμικού σε υπηρεσίες υποστήριξης και νομικές υπηρεσίες.⁵
- Υπάρχει σημαντική έλλειψη συνέπειας στη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων, με αποτέλεσμα την αναποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών και την ανεπαρκή κατανομή των πόρων. Αυτή η κατακερματισμένη προσέγγιση επηρεάζει αρνητικά τη συνολική αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Πολλοί φορείς στερούνται επίσης εξειδικευμένων γνώσεων σχετικά με τις περιπλοκές πτυχές της εμπορίας ανθρώπων, γεγονός που παρεμποδίζει την ικανότητά τους να διεξάγουν αποτελεσματικές διαυπηρεσιακές επιχειρήσεις και να παρέχουν επαρκή βοήθεια στα θύματα.⁶

⁵ <https://fra.europa.eu/en/publication/2023/fundamental-rights-report-2023>

⁶ <https://hopeforjustice.org/news/who-is-vulnerable-to-human-trafficking/>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Η έλλειψη συνεκτικής διεθνούς συνεργασίας περιπλέκει περαιτέρω την έρευνα και τη δίωξη των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων.⁷ Η ανατροφοδότηση από τις διεθνείς αρχές είναι συχνά ανεπαρκής και υπάρχει γενική έλλειψη συντονισμού μεταξύ της Επιθεώρησης Εργασίας και του Υπουργείου Εσωτερικών, με αποτέλεσμα την αναποτελεσματική διαχείριση των υποθέσεων.⁸

3.3.2 Γερμανία

- Λίγες εισαγγελικές αρχές ειδικεύονται στην εμπορία ανθρώπων, με τέτοιες υποθέσεις να χειρίζονται συνήθως μονάδες που ασχολούνται με το οργανωμένο έγκλημα. Η κατάρτιση και η συνεχής εκπαίδευση των εισαγγελέων και των δικαστών σε θέματα εργασιακής εκμετάλλευσης είναι εθελοντική και περιορισμένη, με αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντικό κενό γνώσεων στο δικαστικό σύστημα.⁹ Αυτό το κενό συμβάλλει στη δυσκολία εξασφάλισης καταδικών, καθώς οι νομικές και διαδικαστικές λεπτομέρειες των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων δεν είναι καλά κατανοητές.

⁷ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπροσώπους κρατικών φορέων στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁸ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο κρατικής υπηρεσίας στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁹ Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους ΜΚΟ στη Γερμανία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Η αντίδραση του δικαστικού συστήματος στην εμπορία εργατικού δυναμικού παρεμποδίζεται από την έλλειψη εμπειρίας των δικαστών, των εισαγγελέων και των δικηγόρων. Οι εξειδικευμένες γνώσεις είναι σπάνιες και πολλοί νομικοί επαγγελματίες έχουν ελάχιστη ή καθόλου εμπειρία στη διαχείριση τέτοιων υποθέσεων. Η απουσία αδιάσειστων αποδεικτικών στοιχείων και η απροθυμία των θυμάτων να καταθέσουν πλήρεις καταθέσεις στο δικαστήριο αποδυναμώνουν περαιτέρω την υπόθεση της εισαγγελίας, καθιστώντας τις προσωπικές μαρτυρίες κρίσιμες, αλλά συχνά ανέφικτες.¹⁰
- Το ίδιο το νομικό πλαίσιο παρουσιάζει εμπόδια. Οι ποινικές διατάξεις που αφορούν την εμπορία εργατικού δυναμικού είναι σχετικά νέες και οι ανακριτικές αρχές έχουν περιορισμένη εμπειρία. Οι στατιστικές της Ευρωπόλ υπογραμμίζουν ότι το σύστημα αναγνώρισης των θυμάτων στη Γερμανία διαφέρει σημαντικά από εκείνο άλλων χωρών. Η εφαρμογή ενός μοντέλου δύο σταδίων, με προσωρινή αναγνώριση μέσω εξειδικευμένων συμβουλευτικών κέντρων και τελική αναγνώριση από τις αρχές (), όπως συνιστά η GRETA και ο ΟΑΣΕ, θα μπορούσε να βελτιώσει την κατάσταση.¹¹
- Η συνεργασία των θυμάτων παραμένει μια κρίσιμη πρόκληση. Πολλά θύματα δεν έχουν συνείδηση της θυματοποίησής τους, φοβούνται τις αρχές και δεν εμπιστεύονται το κράτος. Συχνά δεν γνωρίζουν πού να ζητήσουν βοήθεια ή δεν

¹⁰ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο των αρχών επιβολής του νόμου στη Γερμανία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

¹¹ BAMF - Bundesamt für Migration und Flüchtlinge - Έγγραφο EMN Deutschland - Bekämpfung von Menschenhandel

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

είναι διατεθειμένα να καταθέσουν, κάτι που είναι απαραίτητο για την επιτυχή δίωξη. Η προθυμία των θυμάτων να συνεργαστούν συχνά παρεμποδίζεται από την περιορισμένη εμπιστοσύνη τους στις αρχές και τον φόβο αντιποιίνων από τους διακινητές.

3.3.3 Ελλάδα

- Στην Ελλάδα, η αυξανόμενη πολυπλοκότητα των διαδικτυακών πτυχών της εμπορίας ανθρώπων αποτελεί τεράστια πρόκληση για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Οι δράστες συχνά χρησιμοποιούν τεχνολογίες κρυπτογράφησης και άλλα προηγμένα ψηφιακά εργαλεία για να στρατολογούν, να ελέγχουν και να απειλούν τα θύματα. Αυτό διευρύνει το πεδίο δράσης τους και περιπλέκει τις προσπάθειες ανίχνευσης και παρέμβασης από τις αρχές επιβολής του νόμου.¹² Η κρυφή φύση αυτών των εγκλημάτων, σε συνδυασμό με τον φόβο και την δυσπιστία που συχνά τρέφουν τα θύματα απέναντι στις αρχές, επιδεινώνει το πρόβλημα.
- Οι διαδικασίες δίωξης και δίκης στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν εμπόδια, όπως η συλλογή επαρκών αποδεικτικών στοιχείων, η εξασφάλιση των μαρτυριών των θυμάτων και η αντιμετώπιση νομικών εμποδίων. Η πολυπλοκότητα της επιλογής των ενόρκων, της παρουσίασης των αποδεικτικών στοιχείων και της διατήρησης μιας δίκαιης διαδικασίας δίκης προσθέτει επιπλέον επίπεδα

¹² Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό της συνοριακής αστυνομίας στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

δυσκολίας. Οι χρονοβόρες διαδικασίες, η έλλειψη νόμων αναγνώρισης των θυμάτων, οι οποίοι συνεπάγονται επίσης άδεια διαμονής, η έλλειψη επαρκούς υποστήριξης και ο φόβος των θυμάτων για εκ νέου θυματοποίηση εμποδίζουν περαιτέρω την επιτυχή δίωξη των υποθέσεων.¹³

- Μια άλλη κρίσιμη πρόκληση είναι η παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης στα θύματα. Αυτό περιλαμβάνει τη διασφάλιση ασφαλούς στέγασης, την πρόσβαση σε νομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, την αντιμετώπιση των τραυματικών εμπειριών και των αναγκών ψυχικής υγείας, καθώς και την προσφορά μακροπρόθεσμης υποστήριξης για την επανένταξη στην κοινωνία.¹⁴
 - ο Χαρακτηριστικά, οι συμμετέχοντες τόνισαν την έλλειψη καταλυμάτων και καταφυγίων για άνδρες θύματα εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς σεξουαλικής εκμετάλλευσης.¹⁵ Η διαθεσιμότητα και η ποιότητα αυτών των υπηρεσιών ποικίλλουν σημαντικά, με αποτέλεσμα τα θύματα να μην έχουν συχνά την απαραίτητη υποστήριξη για να ξαναχτίσουν τη ζωή τους.

¹³ Ημιδομημένη συνέντευξη με δικαστή στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

¹⁴ Ημιδομημένη συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

¹⁵ Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους ΜΚΟ, δικηγόρους, κοινωνικούς λειτουργούς και υπαλλήλους δημόσιας υγείας & ημιδομημένη συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

αναζητούν εργασία χωρίς να γνωρίζουν τη γλώσσα ή τις νομικές διαδικασίες είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι.¹⁷

- Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των θυμάτων και των ατόμων που τους βοηθούν αποτελεί επίσης σημαντική πρόκληση. Η γνώση της γλώσσας, του πολιτισμού και των εθίμων είναι ζωτικής σημασίας για την πρακτική υποστήριξη, αλλά δεν υπάρχει ενιαίος κανονισμός που να διέπει αυτές τις αλληλεπιδράσεις.
- Η διεθνής συνεργασία αποτελεί μια άλλη κρίσιμη πρόκληση. Τα διαφορετικά νομικά πλαίσια μεταξύ των χωρών περιπλέκουν τη δίωξη των διασυνοριακών εγκλημάτων. Η έλλειψη ενός συνεπούς ορισμού της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως σε σχέση με νέες μορφές εκμετάλλευσης, όπως αυτές που παρατηρούνται με τους πρόσφυγες πολέμου, παρεμποδίζει περαιτέρω τις προσπάθειες.

Για παράδειγμα, οι υποθέσεις που αφορούν καταναγκαστική εργασία ή σεξουαλική εκμετάλλευση συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην νομική ταξινόμηση, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.¹⁸

- Η νομική χαρακτηρισμός της εργασιακής εκμετάλλευσης ως εμπορίας ανθρώπων παραμένει προβληματική. Η διάκριση μεταξύ καταναγκαστικής εργασίας και απλών παραβιάσεων των δικαιωμάτων των εργαζομένων δεν

¹⁷ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο ΜΚΟ στην Πολωνία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

¹⁸ Ημιδομημένη συνέντευξη με αστυνομικό στην Πολωνία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

είναι πάντα σαφής. Το ζήτημα αυτό επιδεινώνεται από την έλλειψη ενός σύγχρονου ορισμού της καταναγκαστικής εργασίας, καθώς οι υπάρχοντες ορισμοί, όπως εκείνοι της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, είναι ξεπερασμένοι και δεν αντανakλούν τις σύγχρονες πραγματικότητες.¹⁹

- Η έλλειψη προσωπικού και η ανάγκη για εξειδικευμένη κατάρτιση των αστυνομικών, ιδίως εκείνων που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή, αποτελούν σημαντικά εμπόδια. Η αστυνομία χρειάζεται συνεχή κατάρτιση για να αξιολογεί τις καταστάσεις και να εντοπίζει σωστά τα πιθανά θύματα. Η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς είναι ζωτικής σημασίας, καθώς η εμπορία ανθρώπων συχνά αφορά πολλές χώρες.²⁰

3.3.5 Ρουμανία

- Στη Ρουμανία, η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων παρεμποδίζεται από διάφορα συστημικά ζητήματα και επιχειρησιακές προκλήσεις. Το σχέδιο εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων για την περίοδο 2024-2028 επισημαίνει ότι ο Εθνικός Μηχανισμός Παραπομπής (NRM) δεν είναι επαρκώς γνωστός, κατανοητός και ενσωματωμένος στις θεσμικές

¹⁹ Νόμος της 6ης Ιουνίου 1997 – Ποινικός Κώδικας.

²⁰ Ημιδομημένη συνέντευξη με αστυνομικό στην Πολωνία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

διαδικασίες.²¹ Αυτό έχει ως αποτέλεσμα διαφορετικές αντιλήψεις για τις έννοιες και τα εργαλεία που παρουσιάζονται στον NRM, οδηγώντας σε ασυμφωνία στις θεσμικές πρακτικές. Επιπλέον, η συμμετοχή των τοπικών αρχών σε δραστηριότητες εμπορίας ανθρώπων αποτελεί σημαντική πρόκληση για τον εντοπισμό και τη δίωξη των περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων.²²

- Οι πρακτικές διαφθοράς μεταξύ των υπαλλήλων περιπλέκουν περαιτέρω τις προσπάθειες καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Για παράδειγμα, έχουν σημειωθεί περιπτώσεις όπου εταιρείες που έχουν υποστεί κυρώσεις άνοιξαν ξανά με νέα ονόματα για να αποφύγουν τον έλεγχο, ενώ οι αρχές επιβολής του νόμου αντιμετώπισαν εκφοβισμό από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.
- Οι επιθεωρητές εργασίας και άλλες εποπτικές αρχές συχνά δεν εντοπίζουν τα σημάδια της εμπορίας ανθρώπων λόγω έλλειψης κατανόησης των δεικτών THB. Οι επιθεωρητές είναι διστακτικοί να εμπλακούν πέρα από τις βασικές επαληθεύσεις εγγράφων. Για παράδειγμα, η Αρχή Μετανάστευσης της Ρουμανίας έχει επικριθεί για το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζει τις κακές συνθήκες διαβίωσης ως δείκτες εκμετάλλευσης.²³

²¹<https://anitp.mai.gov.ro//ro/docs/studii/Raportul%20anual%20privind%20evolu%C8%9Bia%20traficului%20de%20persoane%20%C3%AEen%202022.pdf>

²² Ημιδομημένη συνέντευξη με δημόσιο υπάλληλο της υπηρεσίας καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων στη Ρουμανία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

²³ Ομάδα εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2021) Έκθεση αξιολόγησης Ρουμανίας. Τρίτος γύρος αξιολόγησης. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Μια άλλη σημαντική πρόκληση είναι το νομικό πλαίσιο και η πρακτική εφαρμογή των νόμων. Οι εκτενείς και χρονοβόρες διαδικασίες του ρουμανικού νομικού συστήματος συχνά εμποδίζουν την αποτελεσματική δίωξη των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων. Τα όρια παραγραφής έχουν επίσης δημιουργήσει προβλήματα, οδηγώντας στην απόρριψη υποθέσεων μετά από μακροχρόνιες έρευνες. Η αλληλοεπικάλυψη στοιχείων του ποινικού κώδικα και ο ανεπαρκής συντονισμός της εισαγγελικής αρχής έχουν ως αποτέλεσμα την αναποτελεσματικότητα και την αλληλοεπικάλυψη των προσπαθειών.²⁴
- Τα γλωσσικά εμπόδια και οι πολιτισμικές διαφορές περιπλέκουν περαιτέρω την αναγνώριση και την υποστήριξη των θυμάτων. Οι επιθεωρητές εργασίας και οι κοινωνικοί λειτουργοί συχνά δεν μπορούν να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά με τους αλλοδαπούς εργαζομένους, γεγονός που παρεμποδίζει την ικανότητά τους να αναγνωρίζουν και να βοηθούν τα θύματα. Επιπλέον, η έλλειψη διαφάνειας και πρόσβασης στα αρχεία των μεταναστών

αποτελεσματικά ένδικα μέσα για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων - <https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-conve/1680a2b0f8>

²⁴ Ομάδα εμπειρογνομόνων για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων (2021) Έκθεση αξιολόγησης για τη Ρουμανία. Τρίτος γύρος αξιολόγησης. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και αποτελεσματικά ένδικα μέσα για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων - <https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-conve/1680a2b0f8>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εργαζομένων εμποδίζει την έγκαιρη ανίχνευση της εκμετάλλευσης και της κακοποίησης.²⁵

- Η διεθνής συνεργασία αποτελεί μια άλλη κρίσιμη πρόκληση. Η συμμετοχή της Ρουμανίας σε υποθέσεις διακρατικής εμπορίας ανθρώπων απαιτεί αποτελεσματικό συντονισμό και ανταλλαγή πληροφοριών με άλλες χώρες.

Ωστόσο, η έλλειψη ικανότητας ανάλυσης των παράνομων χρηματοοικονομικών ροών και η απουσία ολοκληρωμένων στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη διεθνή συνεργασία παρεμποδίζουν αυτές τις προσπάθειες. Η εμπλοκή πολλαπλών δικαιοδοσιών και η πολυπλοκότητα των χρηματοοικονομικών ερευνών αυξάνουν τις δυσκολίες στη δίωξη των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων.²⁶

3.3.6 Σλοβενία

- Στη Σλοβενία, η αναγνώριση των ενδείξεων εμπορίας ανθρώπων για εργασία συχνά παρεμποδίζεται από την αντίληψη ότι οι υποθέσεις αυτές αποτελούν οικονομικά εγκλήματα και παραπτώματα. Αυτή η εσφαλμένη αντίληψη έχει ως αποτέλεσμα να παραβλέπονται κρίσιμοι δείκτες εμπορίας ανθρώπων. Τα

²⁵ Ημιδομημένη συνέντευξη με επιθεωρητή εργασίας στη Ρουμανία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

²⁶ <https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-authorities-of-romania-on-measures-taken-to-co/1680aba92d>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

θύματα συνήθως δεν τηρούν αρχεία των πραγματικών ωρών εργασίας και αμοιβής τους, γεγονός που καθιστά δύσκολη την παροχή συγκριτικής τεκμηρίωσης κατά τη διάρκεια των ερευνών. Επιπλέον, τα θύματα συχνά δεν είναι διαθέσιμα για τη συλλογή πληροφοριών επιτόπου λόγω της συνεχούς παρουσίας των εποπτών, οι οποίοι συνήθως είναι ύποπτοι σε αυτές τις υποθέσεις.²⁷

- Η πρακτική συνεργασία μεταξύ των διαφόρων αρχών επιβολής του νόμου, των ΜΚΟ και των διεθνών εταιρών είναι ζωτικής σημασίας, αλλά συχνά απουσιάζει. Οι διαφορές στη νομοθεσία μεταξύ των χωρών μπορούν να εμποδίσουν τη δίωξη διασυνοριακών υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων, επιτρέποντας στους δράστες να εκμεταλλεύονται τα νομικά κενά.²⁸

Η διυπουργική ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων έχει αναγνωρίσει ότι οι αρχές επιβολής του νόμου δεν είναι αρκετά αποτελεσματικές στον εντοπισμό και τη διερεύνηση των αδικημάτων καταναγκαστικής εργασίας. Είναι αναγκαίο να διευρυνθεί ο ορισμός της εμπορίας ανθρώπων και να αυξάνονται οι ποινές για τα σχετικά εγκλήματα.

- Οι μετανάστες και άλλες ευάλωτες ομάδες συχνά αντιμετωπίζουν γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια, γεγονός που τους δυσχεραίνει την επικοινωνία με τις αρχές επιβολής του νόμου ή άλλους φορείς που θα μπορούσαν να τους

²⁷ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

²⁸ Ομάδα εστίασης με αξιωματούχους επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

βοηθήσουν. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να ενισχυθεί ο εντοπισμός των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων μεταξύ των αιτούντων διεθνή προστασία, των προσφύγων και των μεταναστών.²⁹

Ο αντίκτυπος του ρωσικού πολέμου στην Ουκρανία έχει περιπλέξει περαιτέρω τον εντοπισμό και την υποστήριξη των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των θυμάτων και της αστυνομίας ή των εργαζομένων σε ΜΚΟ είναι ζωτικής σημασίας, όπως και η αντιμετώπιση λογιστικών ζητημάτων, όπως η παροχή ασφαλών χώρων για συνεντεύξεις και στέγαση για μεγάλες ομάδες θυμάτων.³⁰

- Η πρακτική εφαρμογή των νόμων που σχετίζονται με την εμπορία ανθρώπων αντιμετωπίζει επίσης αρκετές ελλείψεις. Για παράδειγμα, το Εγχειρίδιο για τον εντοπισμό, τη βοήθεια και την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων βρίσκεται σε διαδικασία επικαιροποίησης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ζητήματα όπως η ιατρική προστασία, η επιστροφή των θυμάτων στις χώρες καταγωγής τους και η μεταχείριση των ανηλικών θυμάτων.

Ωστόσο, η έλλειψη εξειδικευμένων υπηρεσιών για την παροχή βοήθειας στα θύματα και οι ασυνέπειες στη νομολογία των διαφόρων δικαστηρίων υποδηλώνουν την ανάγκη για μια συνολική αναθεώρηση και ανάλυση από

²⁹ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

³⁰ Ομάδα εστίασης με αξιωματούχους επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εμπειρογνώμονες των νομικών διατάξεων και της νομολογίας σχετικά με την
εμπορία ανθρώπων.³¹

3.4 Ανάγκες κατάρτισης

Ενώ η αναγνώριση των θυμάτων, η διαφθορά και η συνενοχή των αρχών επιβολής του νόμου, τα ξεπερασμένα νομικά και διαδικαστικά εμπόδια, η ανεπάρκεια των υπηρεσιών υποστήριξης των θυμάτων και η διεθνής συνεργασία είναι κοινά σε διαφορετικό βαθμό στις έξι χώρες του προγράμματος ERADICATING II, οι ανάγκες κατάρτισης ποικίλλουν, αντανακλώντας τις μοναδικές προκλήσεις κάθε χώρας στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση.

Προσαρμοσμένα, ειδικά για κάθε πλαίσιο εκπαιδευτικά προγράμματα που αντιμετωπίζουν τόσο κοινές όσο και διακριτές ανάγκες θα είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της ικανότητας κάθε χώρας να ανταποκρίνεται και να προλαμβάνει αποτελεσματικά την εμπορία ανθρώπων.

3.4.1 Βουλγαρία

- Η εξειδικευμένη κατάρτιση των εισαγγελέων, των δικαστών και των αρχών επιβολής του νόμου είναι απαραίτητη για την κατανόηση της νομοθεσίας περί εμπορίας ανθρώπων και την ιεράρχηση των αναγκών των θυμάτων. Αυτό

³¹ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Μάιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

περιλαμβάνει τη διάκριση μεταξύ εμπορίας ανθρώπων, λαθρεμπορίου και μετανάστευσης. Η βελτίωση της κατάρτισης θα ενισχύσει τα ποσοστά δίωξης και την ποιότητα των αποφάσεων σε περίπλοκες υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων.³²

- Η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των κοινωνικών λειτουργών και των παρόχων υπηρεσιών μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τη βοήθεια που παρέχεται στα θύματα. Η εξειδικευμένη κατάρτιση πρέπει να επικεντρώνεται στην αναγνώριση, την ανταπόκριση και την υποστήριξη των θυμάτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ολοκληρωμένη προστασία και βοήθεια.³³
- Οι εκπαιδευτές πρέπει να εξετάσουν τις νέες τάσεις και μεθόδους πρόσληψης, όπως η διακριτική αναγνώριση και συνομιλία με πιθανά θύματα χωρίς να ειδοποιούνται οι διακινητές τους.³⁴
- Οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου πρέπει να ενημερώνονται για τις νέες τεχνολογίες επικοινωνίας, όπως το TikTok και το WhatsApp, που

³² Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους κρατικών θεσμών και ΜΚΟ στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II

: Απρίλιος 2024.

³³ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπροσώπους κρατικών φορέων στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II

: Απρίλιος 2024.

³⁴ Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους κρατικών φορέων και ΜΚΟ στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

χρησιμοποιούν οι μετανάστες, ιδίως οι Αφγανοί.

3.4.2 Γερμανία

- Στη Γερμανία, υπάρχει μια αξιοσημείωτη έλλειψη συστηματικής προσέγγισης για την ευαισθητοποίηση των βασικών επαγγελματικών ομάδων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και την εργασιακή εκμετάλλευση. Η τελική έκθεση της Επιτροπής GRETA επισημαίνει την ανεπαρκή αναγνώριση της εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση μεταξύ των υπαλλήλων των αρμόδιων αρχών, όπως οι επιθεωρητές εργασίας, η αστυνομία, οι εισαγγελείς, τα δικαστήρια και οι υπάλληλοι της υπηρεσίας μετανάστευσης.³⁵
- Υπάρχει ανάγκη για καλύτερη γνώση των υφιστάμενων συστημάτων δεδομένων που έχουν σχεδιαστεί για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ύποπτες δραστηριότητες με τις αρμόδιες μονάδες και αρχές, όπως ο φάκελος υποψιών THB στο EASy/rsCase.³⁶
- Η κατάρτιση σε νομικά θέματα είναι επίσης ζωτικής σημασίας, ιδίως όσον αφορά την εμπορία ανθρώπων, τα συναφή αδικήματα και το εργατικό δίκαιο. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να ενημερώνονται για τα συναφή αδικήματα,

³⁵ Heike Rabe (2019): Bekämpfung des Menschenhandels. Empfehlungen an Deutschland von der Expert_innengruppe GRETA. Deutsches Institut für Menschenrechte.

³⁶ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο των αρχών επιβολής του νόμου στη Γερμανία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 15α του νόμου περί υπερβολικού φόρτου εργασίας των εργαζομένων, ώστε να μπορούν να δημοσιοποιούν και να εφαρμόζουν τα ποινικά αδικήματα με βεβαιότητα και ακρίβεια.

- Το δικαστικό σύστημα απαιτεί επίσης εξειδικευμένη κατάρτιση από εμπειρογνώμονες τόσο από τις αρχές όσο και από ΜΚΟ. Η κατάρτιση αυτή θα πρέπει να εμβαθύνει στις πραγματικές συνθήκες των περιπτώσεων ΤΗΒ και εργασιακής εκμετάλλευσης, διερευνώντας τις δυσκολίες στη διαχείριση τέτοιων περιπτώσεων και τις πολυπλοκότητες που ενέχουν οι νομικές διαδικασίες.³⁷
- Ιδιαίτερα οι αστυνομικοί και οι τελωνειακοί υπάλληλοι πρέπει να ενημερωθούν καλύτερα σχετικά με τον χειρισμό των θυμάτων και τη σημασία της υιοθέτησης μιας «νοοτροπίας εξυπηρέτησης», ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διαχείριση και παραπομπή περισσότερων υποθέσεων σε ΜΚΟ.³⁸

3.4.3 Ελλάδα

- Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ψηφιακή εγκληματολογία και τις τεχνικές διερεύνησης του κυβερνοεγκλήματος. Οι

³⁷ Ημιδομημένη συνέντευξη με τελωνειακό υπάλληλο στη Γερμανία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Ιούνιος 2024.

³⁸ Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους ΜΚΟ στη Γερμανία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

επαγγελματίες πρέπει να είναι ικανοί να κατανοούν τις διάφορες μορφές εμπορίας ανθρώπων και να αναγνωρίζουν τους κοινούς δείκτες. Αυτό περιλαμβάνει τη γνώση του τρόπου διεξαγωγής συνεντεύξεων με επίκεντρο το θύμα, την κατανόηση της φροντίδας με γνώμονα το τραύμα και την εξοικείωση με τους διαθέσιμους πόρους και τις διαδρομές παραπομπής.

- Οι νομικοί επαγγελματίες χρειάζονται κατάρτιση σε θέματα νομικής έρευνας, συλλογής αποδεικτικών στοιχείων και δεξιοτήτων παρουσίασης στο δικαστήριο. Επιπλέον, πρέπει να κατανοούν τους κανόνες αποδεικτικής διαδικασίας, την αποτελεσματική επικοινωνία και την ανάπτυξη στρατηγικής για τις υποθέσεις.³⁹
- Οι επαγγελματίες πρέπει να είναι εξοπλισμένοι για να αναγνωρίζουν και να ανταποκρίνονται σε καταστάσεις εμπορίας ανθρώπων, δημιουργώντας συνεργασίες με τις αρχές επιβολής του νόμου και τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, προκειμένου να παρέχουν ολοκληρωμένη υποστήριξη στα θύματα. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη δεξιοτήτων για αποτελεσματική επικοινωνία, επίλυση συγκρούσεων και κατανόηση των ρόλων και των ευθυνών των άλλων εμπλεκόμενων φορέων.⁴⁰
- Η εκπαίδευση θα πρέπει επίσης να επεκταθεί στο ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων και της αστυνομίας, ώστε να

³⁹ Ομάδα εστίασης με εκπροσώπους ΜΚΟ, δικηγόρους, κοινωνικούς λειτουργούς και υπαλλήλους δημόσιας υγείας στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁴⁰ Ημιδομημένη συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό στο ΝΡΜ στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

διασφαλιστεί ότι περισσότεροι άνθρωποι θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να αντιδρούν στην εμπορία ανθρώπων.⁴¹

- Οι δήμοι θα πρέπει να υποστηρίζουν τη διοργάνωση ημερών ενημέρωσης για το ευρύ κοινό, σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών και δημόσιους οργανισμούς.

3.4.4 Πολωνία

- Υπάρχει επείγουσα ανάγκη εκπαίδευσης των αστυνομικών, οι οποίοι αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής με τους αιτούντες. Οι αστυνομικοί αυτοί πρέπει να διαθέτουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική αναγνώριση των ενδείξεων εμπορίας ανθρώπων. Η ορθή αναγνώριση σε αυτό το στάδιο εξασφαλίζει ότι τα θύματα λαμβάνουν την απαραίτητη προστασία και υποστήριξη.⁴²

Η κατάρτιση πρέπει να περιλαμβάνει τους πιο πρόσφατους δείκτες αναγνώρισης θυμάτων που περιγράφονται στην οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία

⁴¹ Ημιδομημένη συνέντευξη με δικαστή στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁴² Ημιδομημένη συνέντευξη με εισαγγελέα στην Πολωνία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Μάιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

των θυμάτων, καθώς και στα εθνικά έγγραφα που έχουν εκπονηθεί με βάση την εν λόγω οδηγία.

- Εκτός από τους αξιωματικούς πρώτης γραμμής, οι αστυνομικοί και οι ανακριτές που ασχολούνται με υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων χρειάζονται επίσης εξειδικευμένη κατάρτιση.
 - Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να επικεντρώνεται σε προηγμένες τεχνικές έρευνας και σε μια βαθιά κατανόηση του νομικού πλαισίου που διέπει την εμπορία ανθρώπων.
 - Η εξοικείωση με τους δείκτες αναγνώρισης των θυμάτων και τους δείκτες εμπορίας εργατικού δυναμικού είναι απαραίτητη για την ταχεία διάγνωση και την παροχή κατάλληλης φροντίδας στα θύματα.⁴³
- Συνιστώνται εργαστήρια και ανταλλαγές εμπειριών για την προώθηση της συνεργασίας και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των θεσμικών οργάνων. Στα εργαστήρια αυτά θα πρέπει να συμμετέχουν η Europol, η Frontex, η Interpol, η πλατφόρμα EMPACT και η Eurojust. Τέτοιες συνεργατικές προσπάθειες θα εξασφαλίσουν μια ενιαία προσέγγιση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την υποστήριξη των θυμάτων σε διασυνοριακό επίπεδο.⁴⁴

⁴³ Ημιδομημένη συνέντευξη με αστυνομικό στην Πολωνία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁴⁴ Ημιδομημένη συνέντευξη με αστυνομικό στην Πολωνία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

3.4.5 Ρουμανία

- Η έκθεση GRETA του 2021 υπογράμμισε την ανάγκη εκπαίδευσης των επιθεωρητών εργασίας, των αξιωματούχων επιβολής του νόμου, των εισαγγελέων και των δικαστών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση και την προάσπιση των δικαιωμάτων των θυμάτων.

Συνέστησε επίσης την κατάρτιση των υπαλλήλων που ασχολούνται με θέματα ασύλου και μετανάστευσης, της συνοριακής αστυνομίας, των κοινωνικών λειτουργών και του ιατρικού προσωπικού όσον αφορά τον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και τις κατάλληλες διαδικασίες παραπομπής.

- Η έκθεση GRETA συνιστά επιπλέον την κατάρτιση των αρμόδιων υπαλλήλων στην αποτελεσματική επικοινωνία των δικαιωμάτων των θυμάτων, την προώθηση της εξειδίκευσης της νομικής συνδρομής για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων και την ενσωμάτωση θεμάτων εμπορίας ανθρώπων στα τακτικά προγράμματα κατάρτισης διαφόρων επαγγελματικών ομάδων.⁴⁵
- Το προσωπικό επιβολής του νόμου εξακολουθεί να χρειάζεται κατάρτιση σε πρακτικές που λαμβάνουν υπόψη τα τραύματα και εστιάζονται στα θύματα.

⁴⁵ Ομάδα εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2021) Έκθεση αξιολόγησης Ρουμανία. Τρίτος γύρος αξιολόγησης. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και αποτελεσματικά ένδικα μέσα για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων – <https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-conve/1680a2b0f8>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Συνιστάται η κατάρτιση των επιθεωρητών εργασίας και των δικαστικών λειτουργών σχετικά με τις ψυχολογικές πτυχές της εμπορίας ανθρώπων, την αποζημίωση των θυμάτων και τις σύγχρονες τεχνικές έρευνας, ιδίως εκείνες που χρησιμοποιούν διαδικτυακά και πληροφοριακά συστήματα.⁴⁶

- Η εμπορία ανθρώπων δεν αποτελεί μέρος του προγράμματος σπουδών νομικής στα ρουμανικά πανεπιστήμια, γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη για συνεχή νομική εκπαίδευση. Το Εθνικό Ινστιτούτο Δικαστών (INM) διοργάνωσε διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες μεταξύ του 2019 και του πρώτου τριμήνου του 2023, οι οποίες κάλυπταν θέματα όπως το τραύμα, τα δικαιώματα των θυμάτων και η διεθνής δικαστική συνεργασία.⁴⁷
- Σημαντικό κενό που εντοπίστηκε ήταν η έλλειψη ειδικής κατάρτισης για τους αστυνομικούς της δικαιοσύνης σχετικά με τις έρευνες για οικονομικά εγκλήματα που σχετίζονται με την εμπορία ανθρώπων.

Η απροθυμία να συμμετάσχουν σε διακρατικές οικονομικές έρευνες και σε θέματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες επισημάνθηκαν

⁴⁶ Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, Έκθεση για την εμπορία ανθρώπων 2023: Ρουμανία (2023) – <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/romania/>

⁴⁷ <https://anitp.mai.gov.ro//ro/docs/studii/Raportul%20anual%20privind%20evolu%C8%9Bia%20traficului%20de%20persoane%20C3%AEn%202022.pdf>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ως τομείς που απαιτούν συστηματικές λύσεις κατάρτισης.⁴⁸

3.4.6 Σλοβενία

- Μια βασική σύσταση είναι η υλοποίηση κοινών εκπαιδευτικών συνεδριών με τη συμμετοχή όλων των φορέων που ασχολούνται με έρευνες για την εμπορία ανθρώπων.

Οι συνεδρίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν την παρουσίαση συγκεκριμένων υποθέσεων από την αρχή έως το τέλος και την αναλυτική περιγραφή όλων των διαδικασιών, των προθεσμιών και των απαιτούμενων εγγράφων. Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση εξασφαλίζει σαφήνεια όσον αφορά τις ευθύνες και τα χρονοδιαγράμματα για την έκδοση των απαραίτητων εγγράφων.⁴⁹

- Τα προγράμματα κατάρτισης των ερευνητών θα πρέπει να επικεντρώνονται σε όλες τις πιθανές μεθόδους απόκτησης και ανάλυσης δεδομένων σχετικά με συγκεκριμένες υποθέσεις. Η συνεχής ανανέωση των γνώσεων είναι

⁴⁸ Ημιδομημένη συνέντευξη με δημόσιο υπάλληλο της υπηρεσίας καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων στη Ρουμανία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁴⁹ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

απαραίτητη για τη διατήρηση της αποτελεσματικότητας των ερευνητικών διαδικασιών.⁵⁰

Επιπλέον, υπάρχει επείγουσα ανάγκη για συνεχή κατάρτιση των διοικητικών μονάδων, των υπηρεσιών υγείας, της Υπηρεσίας Κοινωνικής Ασφάλισης, των γραφείων ευρέσεως εργασίας και διαφόρων τομέων, όπως ξενοδοχεία, εστίαση, τουρισμός, κατασκευές, υπηρεσίες καθαρισμού και οίκοι ευγηρίας. Με την τροποποίηση του νόμου περί αποζημίωσης των θυμάτων εγκλημάτων, που θα τεθεί σε ισχύ στις 12 Ιουλίου 2023, υπάρχει επείγουσα ανάγκη για κατάρτιση των δικαστών, των εισαγγελέων, των αστυνομικών, των επαγγελματιών υγείας και των εργοδοτών σχετικά με τις νέες διατάξεις.

Οι τροποποιήσεις αυτές επεκτείνουν το δικαίωμα αποζημίωσης σε υπηκόους τρίτων χωρών και επιτρέπουν ταχύτερη αποζημίωση μέσω της παραίτησης από τη νομική προστασία. Η κατανόηση αυτών των αλλαγών είναι ζωτικής σημασίας για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς που παρέχουν νομική και κοινωνική υποστήριξη στα θύματα εμπορίας ανθρώπων.⁵¹

3.5 Καλές πρακτικές και μελλοντικές προσεγγίσεις

3.5.1 Κοινές ορθές πρακτικές

⁵⁰ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματούχο των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Μάιος 2024.

⁵¹ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματούχο των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Μάιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση στη Βουλγαρία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία αποκαλύπτουν ένα μείγμα κοινών στρατηγικών.

Κεντρικό θέμα σε όλες αυτές τις χώρες είναι η **έμφαση στη διαυπηρεσιακή και διεθνή συνεργασία**, η οποία είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση της πολύπλοκης και συχνά διακρατικής φύσης της εμπορίας ανθρώπων. Οι συνεργατικές προσπάθειες μεταξύ κυβερνητικών φορέων, ΜΚΟ και διεθνών εταιρών είναι θεμελιώδεις, καθώς διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών, πόρων και εμπειρογνωμοσύνης.

Τα νομοθετικά πλαίσια και η κατάρτιση των αρχών επιβολής του νόμου διαδραματίζουν επίσης καθοριστικό ρόλο στις στρατηγικές αυτών των χωρών. Κάθε χώρα έχει αναπτύξει ή βελτιώσει τις νομικές της δομές για την ποινικοποίηση της εμπορίας ανθρώπων και τη διασφάλιση της προστασίας των θυμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό συμπληρώνεται από εκτενή κατάρτιση του προσωπικού των αρχών επιβολής του νόμου και της δικαιοσύνης, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων με την απαραίτητη ευαισθησία και εμπειρογνωμοσύνη.

Η ευαισθητοποίηση του κοινού και οι προσπάθειες πρόληψης έχουν επίσης προτεραιότητα σε όλες αυτές τις χώρες. Η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους και τα σημάδια της εμπορίας ανθρώπων μέσω εκστρατειών, εκπαίδευσης και δημόσιων πρωτοβουλιών αποτελεί μια κοινή στρατηγική που αποσκοπεί στην πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων. Οι προσπάθειες αυτές απευθύνονται σε ευάλωτες ομάδες καθώς και στο ευρύ κοινό, διασφαλίζοντας ότι οι κίνδυνοι της εμπορίας

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ανθρώπων είναι ευρέως κατανοητοί και ότι τα πιθανά θύματα είναι καλύτερα προετοιμασμένα να αναγνωρίσουν και να αποφύγουν καταστάσεις εκμετάλλευσης.

3.5.2 Καλές πρακτικές ανά χώρα

Ενώ αυτές οι κοινές πρακτικές αποτελούν μια ισχυρή βάση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, οι διαφορές στην προσέγγιση υπογραμμίζουν τη σημασία των στρατηγικών που είναι προσαρμοσμένες στο συγκεκριμένο πλαίσιο.

Η τεχνολογική καινοτομία είναι ένας βασικός τομέας στον οποίο η Γερμανία και η Ρουμανία έχουν λάβει σημαντικά μέτρα. Το γερμανικό πρόγραμμα ViContact 2.0, το οποίο χρησιμοποιεί εικονικά περιβάλλοντα για επαγγελματική κατάρτιση, και η εισαγωγή του λογισμικού GRIFFEY για την ανάλυση εγκληματολογικών στοιχείων στον κυβερνοχώρο από τη Ρουμανία καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι χώρες αξιοποιούν την τεχνολογία για να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους κατά της εμπορίας ανθρώπων.^{52 53} Αυτές οι καινοτομίες όχι μόνο βελτιώνουν τον εντοπισμό

⁵² Ψηφιοποίηση της εμπορίας ανθρώπων – Μελέτη της ΚΟΚ εντοπίζει μεγάλες προκλήσεις για τις διωκτικές αρχές και τα εξειδικευμένα συμβουλευτικά κέντρα. ΚΟΚ κατά της εμπορίας ανθρώπων

⁵³ Επιτροπή των Μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2023) Έκθεση που υποβλήθηκε από τις αρχές της Ρουμανίας σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση με τη σύσταση CP/Rec(2021)05 της Επιτροπής των Μερών σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Τρίτος γύρος αξιολόγησης –<https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-authorities-of-romania-on-measures-taken-to-co/1680aba92d>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

και τη δίωξη των διακινητών, αλλά και διασφαλίζουν ότι η υποστήριξη προς τα θύματα είναι πιο αποτελεσματικά προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους.

Εξειδικευμένοι φορείς και διαδικασίες διακρίνουν περαιτέρω τις προσεγγίσεις της Βουλγαρίας και της Σλοβενίας. Η Βουλγαρία έχει δημιουργήσει μια μονάδα για το κυβερνοχώρο στο πλαίσιο της Εθνικής Υπηρεσίας Ερευνών, προκειμένου να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη πρόκληση της διαδικτυακής πρόσληψης και εκμετάλλευσης.⁵⁴ Ταυτόχρονα, η Σλοβενία έχει εκδώσει ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για τους επιθεωρητές εργασίας, προκειμένου να εντοπίζουν και να βοηθούν τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.⁵⁵ Αυτές οι στοχευμένες προσεγγίσεις επιτρέπουν σε κάθε χώρα να αντιμετωπίζει πιο αποτελεσματικά συγκεκριμένες εθνικές προκλήσεις, είτε εστιάζοντας στην εμπορία ανθρώπων μέσω του διαδικτύου είτε ενισχύοντας τον ρόλο των επιθεωρητών εργασίας στην πρόληψη της καταναγκαστικής εργασίας.

Τα οικονομικά και νομικά μέτρα διαφέρουν μεταξύ των χωρών, με τη Γερμανία και τη Σλοβενία να εστιάζουν κυρίως στις οικονομικές έρευνες. Οι προσπάθειες της Γερμανίας επικεντρώνονται στον ρόλο του Οικονομικού Ελέγχου της Αδήλωτης Εργασίας, ενώ η Σλοβενία δίνει έμφαση στη σημασία της ανίχνευσης των οικονομικών

⁵⁴ <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/bulgaria/>

⁵⁵ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Μάιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

δικτύων και της διασφάλισης της συμμόρφωσης στον ιδιωτικό τομέα.^{56 57} Αυτά τα μέτρα είναι ζωτικής σημασίας για την αποδυνάμωση των οικονομικών θεμελίων των δραστηριοτήτων εμπορίας ανθρώπων, καθιστώντας πιο δύσκολο για τους εμπόρους να αποκομίζουν κέρδη από την εκμετάλλευση.

Τα συστήματα προστασίας και υποστήριξης των θυμάτων είναι ένας άλλος τομέας στον οποίο οι διαφορές είναι εμφανείς. Η Ρουμανία και η Πολωνία έχουν σημειώσει αξιοσημείωτη πρόοδο στην ενίσχυση της προστασίας των θυμάτων, με τη Ρουμανία να δημιουργεί ιδιωτικές αίθουσες ακροάσεων για τα παιδιά θύματα και την Πολωνία να χρησιμοποιεί ευρωπαϊκές διαταγές προστασίας για την προστασία των επιζώντων της εμπορίας ανθρώπων.^{58 59} Αυτές οι πρωτοβουλίες αντικατοπτρίζουν τη βαθιά

⁵⁶ Deutsches Institut für Menschenrechte (2016). Die Umsetzung ausgewählter OSZE-Verpflichtungen zu Menschenrechten und Demokratie in Deutschland. Unabhängiger Evaluierungsbericht anlässlich des deutschen OSZE-Vorsitzes 2016. 2. Edition.

⁵⁷ Ημιδομημένη συνέντευξη με αξιωματικό των αρχών επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του προγράμματος ERADICATING II: Μάιος 2024.

⁵⁸ Επιτροπή των Μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2023) Έκθεση που υποβλήθηκε από τις αρχές της Ρουμανίας σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση με τη σύσταση CP/Rec(2021)05 της Επιτροπής των Μερών σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Τρίτος γύρος αξιολόγησης - <https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-authorities-of-romania-on-measures-taken-to-co/1680aba92d>

⁵⁹ Εθνικό σχέδιο δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων για την περίοδο 2022-2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

δέσμευση να διασφαλιστεί ότι τα θύματα υποστηρίζονται και προστατεύονται από περαιτέρω βλάβη, ιδίως κατά τη διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών.

Η διεθνής και περιφερειακή συνεργασία είναι ιδιαίτερα σημαντική στη Σλοβενία και τη Βουλγαρία, όπου οι προσπάθειες έχουν προσαρμοστεί για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων διασυνοριακών προκλήσεων. Η Σλοβενία έχει προωθήσει ενεργά την περιφερειακή συνεργασία στα Δυτικά Βαλκάνια, ενώ η Βουλγαρία έχει επικεντρωθεί στη συνεργασία με γειτονικές χώρες όπως η Τουρκία και η Ελλάδα.^{60 61} Αυτές οι περιφερειακές συνεργασίες είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των διακρατικών πτυχών της εμπορίας ανθρώπων και τη διασφάλιση του συντονισμού των προσπαθειών καταπολέμησης της εκμετάλλευσης πέρα από τα σύνορα.

Συμπερασματικά, ενώ οι κοινές πρακτικές μεταξύ Βουλγαρίας, Γερμανίας, Ελλάδας, Πολωνίας, Ρουμανίας και Σλοβενίας υπογραμμίζουν τη συλλογική δέσμευση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων μέσω της συνεργασίας, της υποστήριξης των θυμάτων και των ισχυρών νομικών πλαισίων, οι διαφορές στις προσεγγίσεις τους υπογραμμίζουν την ανάγκη για στρατηγικές προσαρμοσμένες στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Κάθε χώρα έχει προσαρμόσει τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση των μοναδικών προκλήσεων μέσω της τεχνολογικής καινοτομίας, των εξειδικευμένων ιδρυμάτων ή της περιφερειακής συνεργασίας. Αυτές οι διαφορετικές

⁶⁰ Ημιδομημένη συνέντευξη με εκπρόσωπο κρατικής υπηρεσίας στη Βουλγαρία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

⁶¹ Ομάδα εστίασης με αξιωματούχους επιβολής του νόμου στη Σλοβενία, στο πλαίσιο του έργου ERADICATING II: Απρίλιος 2024.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

αλλά συμπληρωματικές προσεγγίσεις συμβάλλουν σε μια ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη παγκόσμια προσπάθεια κατά της εμπορίας ανθρώπων, αποδεικνύοντας τη σημασία της προσαρμοστικότητας και της συνεργασίας στον συνεχιζόμενο αγώνα για την προστασία των ευάλωτων ατόμων από την εκμετάλλευση.

3.6 Μελλοντικές ορθές πρακτικές/γενικές συστάσεις

Η αντιμετώπιση των πολύπλοκων και πολυδιάστατων προκλήσεων της εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση απαιτεί μια ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψη τόσο τα κοινά χαρακτηριστικά όσο και τα ειδικά εμπόδια που είναι μοναδικά για κάθε χώρα. Από την ανάλυση προέκυψαν διάφορα γενικά θέματα που υπογραμμίζουν την ανάγκη για συνεχή και εξειδικευμένη κατάρτιση, ισχυρότερη διαυπηρεσιακή συνεργασία και ενισχυμένους μηχανισμούς υποστήριξης των θυμάτων. Ο ρόλος της τεχνολογίας, τόσο ως πρόκληση όσο και ως ευκαιρία, είναι κεντρικός στις μελλοντικές προσπάθειες καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων, ενώ η ευαισθητοποίηση του κοινού παραμένει κρίσιμο στοιχείο για την πρόληψη της εμπορίας.

Με βάση τα ευρήματα της έκθεσης ERADICATING II, προτείνονται διάφορες βασικές δράσεις για όλα τα συμμετέχοντα κράτη:

1. **Συνεχής εξειδικευμένη κατάρτιση:** Είναι απαραίτητη η ανάπτυξη και η εφαρμογή προγραμμάτων συνεχούς κατάρτισης για τις αρχές επιβολής του νόμου, το δικαστικό προσωπικό και τους επαγγελματίες που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να καλύπτουν τις περιπλοκές πτυχές της εργασιακής εκμετάλλευσης, το αυξανόμενο πρόβλημα της ψηφιακής εμπορίας ανθρώπων και την υιοθέτηση προσεγγίσεων που εστιάζουν

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

στα θύματα και διασφαλίζουν την ασφάλεια και την αξιοπρέπειά τους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

- 2. Διαυπηρεσιακή συνεργασία:** Η ενίσχυση της διαυπηρεσιακής συνεργασίας μέσω δομημένων πλαισίων επικοινωνίας και κοινών πρωτοκόλλων θα εξασφαλίσει την αποτελεσματική κατανομή των πόρων και τον καλό συντονισμό των αντιδράσεων. Τακτικές κοινές ασκήσεις και εκπαιδευτικές συνεδρίες με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερομένων θα συμβάλουν στην εξορθολογισμό των προσπαθειών.
- 3. Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις:** Η αποσαφήνιση των διακρίσεων μεταξύ παραβιάσεων του εργατικού δικαίου και εμπορίας ανθρώπων και η επιβολή αυστηρότερων ποινών στους διακινητές είναι απαραίτητες για να διασφαλιστεί ότι το νομικό πλαίσιο είναι αρκετά ισχυρό για την αποτελεσματική καταπολέμηση της εμπορίας. Η κάλυψη των νομικών κενών που εκμεταλλεύονται οι διακινητές, ιδίως σε ψηφιακές και διασυνοριακές υποθέσεις, θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.
- 4. Ταμείο αποζημίωσης θυμάτων:** Η δημιουργία ταμείου αποζημίωσης θυμάτων που θα χρηματοδοτείται από περιουσιακά στοιχεία που έχουν κατασχεθεί από τους διακινητές θα εξασφαλίσει βιώσιμη χρηματοδότηση για τις υπηρεσίες προς τα θύματα. Έτσι θα διασφαλιστεί ότι τα θύματα θα λάβουν τη μακροπρόθεσμη φροντίδα που χρειάζονται για να αναρρώσουν και να επανενταχθούν στην κοινωνία.
- 5. Εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού:** Η ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω στοχευμένων εκστρατειών, που απευθύνονται κυρίως σε ευάλωτες ομάδες όπως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, θα συμβάλει στην πρόληψη της

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εμπορίας ανθρώπων και θα ενθαρρύνει την έγκαιρη αναγνώριση των περιπτώσεων. Οι εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού μπορούν επίσης να καλλιεργήσουν ένα μεγαλύτερο αίσθημα κοινοτικής ευθύνης στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Σύμφωνα με αυτές τις συστάσεις, είναι απαραίτητη η σχεδίαση εξειδικευμένων εργαλείων κατάρτισης και σεναρίων προσομοίωσης. Τα εργαλεία αυτά θα πρέπει να παρέχουν στους ενδιαφερόμενους πρακτικές δεξιότητες και γνώσεις σε θέματα ψηφιακής εγκληματολογίας, νομικών πλαισίων, προσεγγίσεων με επίκεντρο τα θύματα και διαυπηρεσιακής συνεργασίας. Τα σενάρια προσομοίωσης θα πρέπει να προσφέρουν πρακτική εμπειρία στην αντιμετώπιση περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων, με έμφαση σε βασικούς τομείς όπως η αναγνώριση των θυμάτων και οι επιχειρήσεις διάσωσης, οι έρευνες για ψηφιακά εγκλήματα, ο συντονισμός μεταξύ πολλαπλών υπηρεσιών, οι τεχνικές συνέντευξης των θυμάτων και η διαχείριση της αντίδρασης σε κρίσεις.

Με την εφαρμογή αυτών των συστάσεων, οι χώρες μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την ικανότητά τους να εντοπίζουν, να προλαμβάνουν και να διώκουν περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων. Αυτό θα ενισχύσει την προστασία και τη στήριξη που παρέχεται στα θύματα και θα εξασφαλίσει μια πιο συντονισμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του κρίσιμου παγκόσμιου ζητήματος.

3.7 Προτεινόμενη δραστηριότητα για το κεφάλαιο

Πίνακας1 . Ταυτοποίηση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση

Όνομα δραστηριότητας	Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση
Είδος δραστηριότητας	Καθοδηγούμενη ανταλλαγή ιδεών και συζήτηση σε μικρές ομάδες
Διάρκεια	35-40 λεπτά
Μαθησιακοί στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> Κατανόηση των κρίσιμων σημείων που προσδιορίζουν τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων. Προσδιορισμός και διατύπωση κατευθυντήριων ερωτήσεων που μπορεί να οδηγήσουν στον εντοπισμό βασικών δεικτών.
Απαιτούμενα υλικά	<ul style="list-style-type: none"> Στυλό/μολύβια Φυλλάδιο 1: Δείκτες εμπορίας ανθρώπων του Ερυθρού Σταυρού της Κροατίας: Γενικοί δείκτες Φυλλάδιο 2: Κατευθυντήριες ερωτήσεις συνέντευξης

**Ανάλυση
δραστηριότητας**

- Επεξήγηση του σκοπού της δραστηριότητας/εργασίας. (1-2 λεπτά)

Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να γράψουν τις ιδέες τους για την ακόλουθη ερώτηση: «Ποιοι είναι ορισμένοι δείκτες εμπορίας ανθρώπων; Πιο συγκεκριμένα, ποιοι είναι ορισμένοι δείκτες που συνδέονται με την εργασιακή εκμετάλλευση;» (5 λεπτά)
- Σύντομη ευκαιρία για να μοιραστούν μερικά παραδείγματα ως ομάδα. (5 λεπτά)
- Διανομή του Φυλλαδίου 1: Δείκτες εμπορίας ανθρώπων του Ερυθρού Σταυρού της Κροατίας: Γενικοί δείκτες και δείκτες που συνδέονται με την εργασιακή εκμετάλλευση. Οι συμμετέχοντες θα έχουν χρόνο να εξετάσουν το Φυλλάδιο 1. (2 λεπτά)
- Δώστε το Φυλλάδιο 2: Κατευθυντήριες ερωτήσεις συνέντευξης. Επεξήγηση του σκοπού του φυλλαδίου: Ποιες κατευθυντήριες ερωτήσεις συνέντευξης θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην ανακάλυψη δεικτών που συνδέονται με την εμπορία ανθρώπων και την εργασιακή εκμετάλλευση; (2 λεπτά)
- Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να συμπληρώσουν τα κενά με βάση τους δείκτες που παρέχονται. (8 λεπτά)

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

	<ul style="list-style-type: none">• Συνεργασία μετά τη δραστηριότητα: Μοιραστείτε τις απαντήσεις. Υπάρχουν επιπλέον ερωτήσεις που θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικές; Μπορεί κάποια από αυτές να αξιοποιηθεί περαιτέρω; Πρώτο χέρι εμπειρία από ερωτήσεις που ήταν ή δεν ήταν αποτελεσματικές; (10 λεπτά)
Αναφορές	<p>Δείκτες εμπορίας ανθρώπων που συνδέονται με την εργασιακή εκμετάλλευση, που παρέχονται από τον Ερυθρό Σταυρό της Κροατίας, <u>Η αναγνώριση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε χώρες διέλευσης και προορισμού στην Ευρώπη: Πρακτικές οδηγίες για τους εργαζόμενους στην πρώτη γραμμή.</u></p>

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

3.7.1 Φυλλάδιο 1: Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση

Δείκτες εμπορίας ανθρώπων του Κροατικού Ερυθρού Σταυρού: Γενικοί δείκτες

Πίνακας 2. Δείκτες εμπορίας ανθρώπων του Κροατικού Ερυθρού Σταυρού: Γενικοί δείκτες

Μεταναστευτική εμπειρία
Παραμονή σε χώρα διέλευσης για μεγάλο χρονικό διάστημα (Λιβύη, Τουρκία, Ιταλία, Βουλγαρία, Κροατία, Γαλλία, Σερβία, Ελλάδα, Βοσνία-Ερζεγοβίνη)
Έχει μη ρεαλιστικές ή ψευδείς προσδοκίες για τη ζωή στη χώρα προορισμού, έχει εξαπατηθεί από ψευδείς υποσχέσεις
Ανακολουθίες στην περιγραφή του μεταναστευτικού ταξιδιού, κενά στην ιστορία, έλλειψη γνώσης της διαδρομής από τον τόπο προέλευσης στον προορισμό
Αλλαγή της ιστορίας μετανάστευσής του/της, υπεκφυγές, άρνηση, ελαχιστοποίηση της κατάστασης, αφήγηση της ίδιας ακριβώς ιστορίας με άλλους μετανάστες από την ίδια περιοχή
Σημαντικό χρέος προς τους διακινητές, το χρέος είναι υψηλότερο από το συμφωνηθέν ή αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου
Άγνοια της χώρας στην οποία βρίσκονται

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Καθημερινή ζωή συνδεδεμένη με εκμετάλλευση

Τρόπος ζωής που έρχεται σε αντίθεση με την κοινωνική τους κατάσταση: ακριβό τηλέφωνο ή αντικείμενα, ρούχα που υπερβαίνουν τις οικονομικές τους δυνατότητες

Το άτομο συχνά φεύγει από το κατάλυμα με διαφορετικά αυτοκίνητα ή με διαφορετικά άτομα, ή δεν μπορεί να φύγει από τον χώρο εργασίας του

Αναστατωμένος ρυθμός ζωής: πρόγραμμα ύπνου, ακρίβεια στα ραντεβού και/ή χαμένα ραντεβού, επαναλαμβανόμενες και αδικαιολόγητες απουσίες κ.λπ., με αποτέλεσμα κόπωση και προβλήματα συγκέντρωσης

Έχει πολλά μετρητά

Δεν φαίνεται να ανησυχεί ή να κάνει ερωτήσεις σχετικά με λύσεις διαμονής

Βρίσκεται σε ένα μέρος που είναι γνωστό ως τόπος εκμετάλλευσης

Αλλάζει τακτικά κατοικία

Γείτονες (ή κηδεμόνες) που διαμαρτύρονται, για παράδειγμα για θόρυβο, υπερβολικό αριθμό επισκεπτών ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που θα μπορούσε να υποδηλώνει σεξουαλική εκμετάλλευση ή υποψία εγκληματικών δραστηριοτήτων

Λαμβάνει κοινωνικές παροχές ή επιδόματα, αλλά του ζητείται να τα παραδώσει σε άλλο πρόσωπο και/ή δεν έχει πρόσβαση στις παροχές ο ίδιος

Μέσα ελέγχου που χρησιμοποιούν οι διακινητές

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Συνοδεύεται πάντα από ένα άτομο ή μια ομάδα, είναι απρόθυμο να δώσει συνεντεύξεις ένας προς έναν (για τους ανηλίκους, μόνιμη συνοδεία από ενήλικες και απαγόρευση να μιλήσουν σε άγνωστους ενήλικες)

Σημάδια ελέγχου από άλλο άτομο (περιορισμένη ελευθερία κινήσεων, κάποιος άλλος κατέχει τα προσωπικά έγγραφα του ατόμου ή του έχουν δοθεί πλαστά έγγραφα)

Φαίνεται ότι το άτομο έχει λάβει προηγουμένως οδηγίες για το τι πρέπει να πει

Αδιάκοπες τηλεφωνικές κλήσεις, κατέχει πολλά τηλέφωνα

Δεν μπορεί να μιλήσει μόνος του, συνοδεύεται πάντα από κάποιον που μιλάει στη θέση του

Του ζητείται να υπογράψει σύμβαση με εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες (χρηματοοικονομικές, τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες) ή προσφέρουν αγαθά (αυτοκίνητα, κινητά τηλέφωνα κ.λπ.) και αναγκάζεται να την παραδώσει σε άλλο πρόσωπο και δεν επωφελείται από αυτές τις υπηρεσίες ή αγαθά

Φαίνεται να βρίσκεται σε μια ανθυγιεινή ή καταχρηστική σχέση με τον/την σύντροφό του/της

Παρατηρήσιμα σημάδια

Υπερβολική επαγρύπνηση/υποψία

Ακραία και/ή ακατάλληλη συμπεριφορά προς τους άλλους

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Συντομεύει τις αλληλεπιδράσεις και τα ραντεβού και δείχνει δυσπιστία στις αρχές
Συμπεριφορά αποφυγής: αποστρέφει το βλέμμα, αποφεύγει τις αρχές και δεν θέλει να αναφέρει τυχόν παραβιάσεις που διαπράχθηκαν εναντίον του/της
Δείχνει σημάδια ότι παρακολουθούν τις κινήσεις του, κοιτάζει συνεχώς κάποιον που φαίνεται να τον παρακολουθεί
Εξάρτηση από διάφορες ουσίες
Αρνητικά συναισθήματα που επηρεάζουν τη συμπεριφορά του (άγχος, φόβος, απομόνωση, ντροπή, απελπισία, ενοχή) και απροθυμία να μιλήσει για αυτά
Σημάδια ορατών τραυματισμών (μώλωπες, κοψίματα, εγκαύματα, συγκεκριμένα τατουάζ, τραυματισμοί που σχετίζονται με την εργασία κ.λπ.) χωρίς προηγούμενη πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη για τη θεραπεία τους, απροθυμία ή αδυναμία να εξηγήσει πώς τραυματίστηκε

Δείκτες εμπορίας ανθρώπων του Κροατικού Ερυθρού Σταυρού: Σχετίζονται με την εργασιακή εκμετάλλευση

Πίνακας 3 . Δείκτες εμπορίας ανθρώπων του Κροατικού Ερυθρού Σταυρού: Σχετίζονται με την εργασιακή εκμετάλλευση

Μεταναστευτική εμπειρία

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Του/της προσφέρθηκε μια θέση εργασίας στη χώρα προορισμού με καλό μισθό και πολύ ελκυστικές συνθήκες εργασίας

Κάνει ερωτήσεις σχετικά με τις αιτήσεις για άδεια εργασίας

Δεν γνωρίζει σε ποια χώρα βρίσκεται

Καθημερινή ζωή Σχετίζεται με εκμετάλλευση

Δεν του/της επιτρέπονται διαλείμματα, ημέρες άδειας και ελεύθερος χρόνος

Πρέπει να εργάζεται ακόμα και όταν είναι άρρωστος/η ή έγκυος

Δεν λαμβάνει μισθό ή λαμβάνει πολύ περιορισμένο μισθό

Δεν του/της παρέχονται αποδείξεις μισθοδοσίας, συμβάσεις εργασίας, ασφάλιση

Σημαντικός αριθμός μεταναστών στεγάζεται στον ίδιο χώρο

Ζει και κοιμάται στον χώρο εργασίας του

Οι συνθήκες εργασίας (νομικές και οικονομικές) είναι πολύ κατώτερες από τα πρότυπα της χώρας υποδοχής (επικίνδυνες συνθήκες εργασίας, χωρίς πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες).

Αμείβεται με βάση την απόδοση (αποτελέσματα) και πρέπει να εργάζεται υπερωριακά για να κερδίσει τον νόμιμο κατώτατο μισθό

Εξαρτάται από τον εργοδότη του/της για τη μεταφορά και τη διαμονή

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Βρίσκεται σε κατάσταση πολλαπλής εξάρτησης (π.χ. εξαρτάται από τον εργοδότη για τη διαμονή, τη διατροφή ή άλλες παροχές)

Μέσα ελέγχου που χρησιμοποιούν οι διακινητές

Τα έγγραφα ταυτότητας ή άλλα πολύτιμα προσωπικά αντικείμενα φυλάσσονται από τον εργοδότη ή έναν μεσάζοντα

Παρέχει αποδείξεις ότι δεν μπορεί να μετακινηθεί ή να εγκαταλείψει τη δουλειά του

Υφίσταται τιμωρία στη δουλειά με τη χρήση βίας

Υφίσταται σεξουαλική ή άλλη μορφή βίας με σκοπό την υποταγή και τον έλεγχο

Οι εισοδοί και οι έξοδοι φυλάσσονται

Υπάρχει ένα απρόσιτο φράχτη γύρω από τις εγκαταστάσεις (π.χ. πολύ ψηλό ή περιτριγυρισμένο από συρματοπλέγμα)

Υπάρχει απαγόρευση κυκλοφορίας

Ο χώρος εργασίας είναι δύσκολο/αδύνατο να προσεγγιστεί με δημόσια ή ιδιωτικά μέσα μεταφοράς ή για άλλους λόγους (π.χ. ιδιωτική κατοικία, μη καταχωρημένη επιχείρηση)

Παρατηρήσιμα σημάδια

Τραυματισμοί που σχετίζονται με την εργασία λόγω επικίνδυνων συνθηκών και/ή έλλειψης εξοπλισμού ασφαλείας

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Μη θεραπευμένοι τραυματισμοί

Δείκτες εμπορίας ανθρώπων που συνδέονται με την εργασιακή εκμετάλλευση, όπως παρέχονται από τον Ερυθρό Σταυρό της Κροατίας, «*Η αναγνώριση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε χώρες διέλευσης και προορισμού στην Ευρώπη: Πρακτικές οδηγίες για τους εργαζόμενους πρώτης γραμμής*».

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

3.7.2 Φυλλάδιο 2: Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση

Κατευθυντήριες ερωτήσεις συνέντευξης

Πίνακας 4. Κατευθυντήριες ερωτήσεις συνέντευξης

Ερώτηση(ες)	Δείκτης
Μεταναστευτική εμπειρία	
Πώς φτάσατε σε αυτή τη χώρα; Τι συνέβη από τη στιγμή που φύγατε από τη χώρα σας; Ποιες άλλες χώρες διασχίσατε πριν φτάσετε εδώ;	Ανακολουθίες στην περιγραφή του μεταναστευτικού ταξιδιού, κενά στην ιστορία, έλλειψη γνώσης της διαδρομής από τον τόπο προέλευσης έως τον προορισμό
Πώς πληρώσατε τα έξοδα του ταξιδιού;	Σημαντικό χρέος προς τους διακινητές, το χρέος είναι υψηλότερο από το συμφωνηθέν ή αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου
	Άγνοια της χώρας στην οποία βρίσκονται

	Αλλαγή της ιστορίας μετανάστευσής του/της, υπεκφυγές, άρνηση, ελαχιστοποίηση της κατάστασης « », αφήγηση της ίδιας ακριβώς ιστορίας με άλλους μετανάστες από την ίδια περιοχή
	Κάνει ερωτήσεις σχετικά με τις αιτήσεις για άδεια εργασίας
Καθημερινή ζωή συνδεδεμένη με την εκμετάλλευση	
Σας επιτρέπεται να κάνετε διαλείμματα ή να παίρνετε ρεπό, για παράδειγμα όταν είστε άρρωστοι;	Οι συνθήκες εργασίας (νομικές και οικονομικές) είναι πολύ κάτω από τα πρότυπα της χώρας υποδοχής (επικίνδυνες συνθήκες εργασίας, καμία πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες)
Σας εμποδίζει κάποιος να απευθυνθείτε σε οργανισμούς ή κοινωνικές υπηρεσίες;	Εξαρτάται από τον εργοδότη του για τη μεταφορά και τη διαμονή
	Αμείβεται με βάση την απόδοση (αποτελέσματα) και πρέπει να κάνει

	υπερωρίες για να κερδίσει τον νόμιμο κατώτατο μισθό
	Δεν του/της παρέχονται αποδείξεις μισθοδοσίας, συμβάσεις εργασίας, ασφάλιση
	Σημαντικός αριθμός μεταναστών διαμένει στον ίδιο χώρο
	Ζει και κοιμάται στον χώρο εργασίας του
Μέσα ελέγχου που χρησιμοποιούν οι διακινητές	
Έχετε κάποια έγγραφα/άδεια εργασίας; Έχει κάποιος πάρει και κρατήσει τα προσωπικά σας έγγραφα, όπως ταυτότητα ή διαβατήριο;	Τα έγγραφα ταυτότητας ή άλλα πολύτιμα προσωπικά αντικείμενα φυλάσσονται από τον εργοδότη ή έναν μεσάζοντα
Μπορείτε να περιγράψετε τις συνθήκες εργασίας σας;	Οι εισοδοι και οι έξοδοι φυλάσσονται

	Παρέχει αποδείξεις ότι δεν μπορεί να μετακινηθεί ή να εγκαταλείψει την εργασία του
	Ο χώρος εργασίας είναι δύσκολο/αδύνατο να προσεγγιστεί με δημόσια ή ιδιωτικά μέσα μεταφοράς ή για άλλους λόγους (π.χ. ιδιωτική οικία, μη καταχωρημένη επιχείρηση)
Παρατηρήσιμα σημάδια	
	Τραυματισμοί που σχετίζονται με την εργασία λόγω επικίνδυνων συνθηκών και/ή έλλειψης εξοπλισμού ασφαλείας/μη θεραπευμένων τραυματισμών

3.8 Σκέψεις

Η αντιμετώπιση των πολύπλοκων και πολυδιάστατων προκλήσεων της εμπορίας ανθρώπων για εργασιακή εκμετάλλευση απαιτεί μια ολοκληρωμένη, συνεκτική προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τόσο τα κοινά χαρακτηριστικά όσο και τα συγκεκριμένα εμπόδια που είναι μοναδικά για κάθε χώρα.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Με βάση τα παραπάνω, η έρευνα που παρουσιάζεται σε αυτό το κεφάλαιο υπογραμμίζει τη σημασία της ενσωμάτωσης της συνεχούς κατάρτισης, των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων, της ενισχυμένης συνεργασίας και της ευαισθητοποίησης του κοινού σε μια μακροπρόθεσμη στρατηγική για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Αντιμετωπίζοντας τις συστημικές και επιχειρησιακές προκλήσεις, οι χώρες μπορούν να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και να διασφαλίσουν ότι τα θύματα λαμβάνουν τη φροντίδα και την προστασία που χρειάζονται και δικαιούνται.

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (χορηγού αρχής). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.